

laas niet. Hij heeft wel gelijk: in dit boek wordt uitgelegd waar fossielen en archeologische vondsten vandaan komen. Er staan veel fraaie foto's en tekeningen in, maar er zijn wel kansen gemist. Op pagina 158 bij voorbeeld staat een afbeelding

van een reuzenhert en op diezelfde pagina staan foto's van draaier, onderkaak en schedeldeel van dit hert. Dat is nuttig voor verzamelaars. Waarom staan op de meeste bladzijden alleen plaatjes van dieren en zijn er geen fotootjes bij gezet van fossiele resten die je van die dieren kunt vinden? Het boek was dan veel bruikbaar geworden. Nu zijn die bladzijden vaak maar half gevuld. Het is nu een leuk boek om door te bladeren. En waarom is niet de door onze eigen Bram ontworpen 'fossieschelpendeterminatiekaart' in het boek opgenomen? Als je immers naar MV2 gaat om fossielen te zoeken, vind je eerder en meer fossiele schelpen dan fossiele botten en kiezen. De schelpen komen nu bijna alleen aan bod in een interview met onze eigen Frank.

Op zoek naar fossielen komen wij soms ook scherven en andere archeologica tegen. Daarom zijn veel paleontologen ook in archeologie geïnteresseerd. En natuurlijk is geologie voor ons van belang. Een groot deel van het boek gaat over geologie en archeologie. Het verhaal van het 'opgraven' van overblijfselen van een jachtkamp uit de middensteentijd leest als een detectiveroman. Het gaat namelijk om een niet-alledaagse opgraving van 20 meter onder water: een mammoetklus.

Kortom, helaas geen naslagwerk maar wel de moeite van het lezen waard voor wie belangstelling heeft voor de prehistorie en voor de geschiedenis van MV2.

Henk Mulder, e-mail: hjmulder@kabelfoon.nl

 Schatten van het mammoetstrand: over speuren in grondlagen, opgraven onder water en vissen naar fossielen, van mammoetdij tot mensenschedel, van hyenakeutel tot woelmuiskies

Evert van Ginkel, Jelle Reumer en Bert van der Valk; met impressies van Kelvin Wilson, Martin Valkhoff en Remie Bakker, 2014. Uitg. Havenbedrijf Rotterdam, projectorganisatie Maasvlakte 2. ISBN 978-90-809892-0-7, 215 p.

Het betreft hier bijna een WTKG-boek: Bert is al jaren een prominent lid en bij Jelle in het Natuurhistorisch in Rotterdam is de WTKG altijd welkom om te vergaderen. Zelfs de WTKG en ondergetekende worden vermeld in het hoofdstuk 'Paleontologische vis- en zoektochten', vermoedelijk omdat ik namens Naturalis een keer op de nog niet voor publiek toegankelijke MV2 mocht zoeken en een keer met een koractie mee ben geweest; dat laatste leverde niet alleen een paar botten en schelpen maar ook een beginnende zeeziekte op: je moet wat over hebben voor je hobby en de wetenschap.

Het voorwoord van de directeur Projectorganisatie MV2 stemt mij hoopvol, want hij schrijft: "Het verleden ligt er letterlijk aan je voeten en voor het oprapen. Wie zich dan met een zelf gevonden fossiel in de hand gaat afvragen hoe dat eigenlijk kan, vindt in dit boek antwoorden." Ik verwacht nu een soort determinatiegids, maar dat klopt he-